

Evidensia eläinlääkäripalvelut Oy
Tammiston kauppatie 20
01510 Vantaa

31.1.2024

Maa- ja metsätalousministeriö

Lausunto Hallituksen esitysluonnokseen laiksi eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta

Kyseessä olevaan hallituksen esitykseen laiksi eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta on pyydetty lausunto laajalta joukolta sidosryhmiä. Lausuntoa ei kuitenkaan ole pyydetty lainkaan eläinlääkinnän yksityissektorin toimijoilta. Evidensia eläinlääkäripalvelut Oy on maamme suurin pieneläinlääkinnän yksityinen toimija ja haluaa saattaa näkemyksensä aiheesta ministeriön tietoon. Kyseisen lain uudistus koskettaa voimaan tullessaan merkittäväällä tavalla koko pieneläinlääkinnän yksityissektoria.

Eläinlääkintähuoltolain uudistuksen toteutti edellinen eduskunta ja se hyväksyttiin joulukuussa 2023. Laki on sen jälkeen ollut EU:n tarkastusprosessissa eikä se ole vielä astunut voimaan.

Lain uudistamisen kaksi keskeistä tavoitetta olivat turvata tuotantoeläinten eläinlääkintäpalvelut ja välttämätön eläinlääkintä pieneläimille kaikkialla Suomessa sekä poistaa kunnallisten, verovaroin subventoitujen pieneläinvastaanottojen aiheuttama markkinahäiriötilanne pieneläinlääkinnän toimialalta.

Alkuperäisessä lain uudistuksessa pieneläinlääkinnän markkinahäiriötilanne oli ratkaistu toimivalla tavalla eli kuntien velvollisuus järjestää kiireetöntä pieneläinlääkintää rajattiin perusasioihin. Tämän tason yli menevä palvelu, joka kilpailee yksityisen pieneläinlääkinnän kanssa, olisi jatkossa ollut mahdollista kunnallisella vastaanotolla vain siten, että toiminta olisi yhtiötetty eli laajaa pieneläinlääkintää harjoittavat kunnalliset vastaanotot olisivat aidosti joutuneet kilpailemaan samalta viivalta yksityispuolen toimijoiden kanssa. Tämä olisi ollut linjassa myös voimassa olevan kilpailulain ja kuntalain kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriön toimesta lakiin esitetään muutoksia, jotka ovat erittäin ongelmallisia toteutuessaan. Yhtiöittämisvelvoitteesta esitetään luovuttavan ja esitetään vain epämääräisesti, että kunnan pitäisi hinnoitella perustason yli menevät pieneläinpalvelut markkinahinnan mukaan. Muutosehdotuksesta ei käy mitenkään ilmi, miten palveluiden markkinahinta määritellään tai kuka tätä valvoo, kun toiminta on perinteisten kunnanvastaanottojen sisällä. Yhtiöittämisvelvollisuus olisi hoitanut asian automaattisesti siten, että markkinaehtoisuus olisi toteutunut ja toiminta olisi noudattanut voimassa olevaa kilpailulakia ja kuntalakia.

Nyt ehdotetusta muutosehdotuksesta huokuu sellainen henki, että lemmikkien eläinlääkinnän halutaan olevan yhteiskunnan tuen alla jatkossa entistä voimakkaammin. Tässä yhteydessä on pohdittava, onko Suomella tähän varaa ja onko laajamittainen pieneläinlääkintä yhteiskunnan tehtävä. Alla tähän aiheeseen liittyvä suora lainaus Maa- ja metsätalousministeriön laatimasta muutosehdotuksesta, joka on yksityissektorin

näkökulmasta erittäin huolestuttava:

"Koska vähäisyyden tulkintaan liittyy kuitenkin haasteita ja koska tulkintaan liittyvät epävarmuudet voivat johtaa siihen, että kunnat ovat varovaisia tarjoamaan lakisääteisiä peruspalveluja täydentäviä palveluja, momenttiin sisällytettäisiin poikkeus yhtiöittämisvelvollisuudesta. Kunnallisen eläinlääkintähuollon asiakkaiden näkökulmasta on etu, jos kunnat voivat tarjota myös järjestämisvastuuseen kuulumattomia kilpailutilanteessa markkinoilla tarjottavia palveluja. Ehdotettu säännös selkeyttäisi oikeustilaa ja lisäisi kunnalliseen järjestelmään sellaista joustavuutta, jonka avulla voitaisiin esimerkiksi tietyissä tilanteissa välttää sairaiden eläinten siirrot muualle jatkohoitoon."

Evidensia eläinlääkäripalvelut Oy vastustaa eläinlääkintähuoltolain muuttamista siltä osin, mitä laissa lausutaan kunnallisen pieneläinlääkinnän perustason tehtävistä ja yhtiöittämisvelvoitteesta, mikäli kunta tarjoaa perustason ylittäviä pieneläinlääkinnän palveluita. Yhteiskunnan niukkoja julkisia varoja ei tule käyttää toimintaan, joka ei lähtökohtaisesti julkiselle puolelle kuulu ja samalla aiheuttaa yrittämiselle ja markkinatalouden toimintaperiaatteille merkittävää häiriötä.

Verovaroin subventoidun kunnallisen pieneläinlääkintätoiminnan liikevaihdon on arvioitu kooltaan vastaavan noin 100–150 yksityisen pieneläinlääklinikan toimintaa vuositasona. Alkuperäisessä lakiuudistuksessa kunnalle määriteltiin vain rajatut perustehtävät lemmikkieläinten eläinlääkinnässä. Perustason yli menevät palvelut eivät kuulu yhteiskunnan vastuulle ja niitä varten Suomessa on runsaasti yksityisiä pieneläinlääkinnän palveluita tarjoavia toimijoita.

Vantaalla 31.1.2024

Evidensia eläinlääkäripalvelut Oy

Anssi Tast, yhteiskuntasuhdejohtaja

anssi.tast@evidensia.fi

+358400654105